

Batı'da garip şeyler oluyor. *Tek eşlilik* kavramını, neredeyse medeniyetinin köşe taşı yapmış ve tüm dünyayı bununla yargılayan adamlar, artık *çok da doğal olmadığını* söylüyor. Daha önce *polyamorous* (çok aşkılı) ilişkiler hakkında bir iki şey yazmışım [1]_, geçen gün bir de TED konuşması <http://www.ted.com/talks/christopher_ryan_are_we_designed_to_be_sexual_omnivore> seyrettim.

Bu konudaki saçmalama miktarı, diğer tüm konulardaki saçmalama miktarının toplamından fazla. Yani cinsellik sözkonusu olduğunda, insanlar bir tuhaflaşıyor; bunu *normal* kabul etsen bir türlü, *anormal* kabul etsen başka türlü, kafanı kuma gömüp konuşmasan daha başka türlü laf üretmek mümkün. İnsanlar arasındaki en önemli arıza konularından biri ve (üzerinde çok fazla çalışmaya rastlamadıysam da) aklının (yaratıcılık, fikir üretme vs.) gibi tezahürleriyle muhtemelen ilişkisi var. [2]_

Cinsellik konusu zor bir konu. Yazdığınız her şey şahsi algılanıyor. Yukarıdaki konuşmada *vejetaryen olmanız, pastırmanın tadını değiştirmez* diyor ancak insanlar bir vejetaryenin pastırmadan bahsettiğinde, bunu *istediği* sonucunu çıkarıyorlar. Onun için bu konuda *tamamen bilimsel* veya *fikri* söz üretmek hemen hemen imkansız. Karıcığım geçen günkü bir yazıyı <<file:~/Repository/eminresah/evlilik-hakkinda-cok-onemli-yazi/index.org>>__ okurken, kendimle hiç alaka kurmadığım bir yerde, *ahaha kendini kazıklanmış gibi mi hissediyorsun* dedi mesela. Ben de yukardaki TED konuşmasını seyrederken, adamın hangi saiklerle böyle konuştuğunu ve o konuşmadan sonra, otelde gece başına neler geldiğini düşündüm.

İnsanlar doğal olarak çok eşli dediğinizde, neden tarihin bir noktasında kaşınıtı tutup da evlilik gibi bir kurumun bu kadar başarılı ve yaygın hale geldiğini de açıklamak gerek. Mülkiyet ilişkilerinde çok daha fazla varyasyon varken, ailevi ilişkilerin o kadar da çeşitlilik göstermediğini ve doğrudan mülkiyet ilişkilerine bağlamanın yanlış olduğunu düşünüyorum. Dahası cinsellik mülkiyetten daha önce *icad edilmiş* bir ilişki çeşidi olması gerektiğine göre, neden mülkiyet ilişkileri kendini cinselliğe göre belirlemedi de, cinsellik kendini ona uydurdu?

Buradaki mevzu, tabii, avcı-toplayıcı insanlarla, tarımkar insanların arasındaki sosyal farklar olacak. Ancak *yardımlaşmanın* her türüsünün devam ettiği tarım toplumlarında, cinsellik sınırlanmaya neden başlamış? Geniş aile ve gereksiz kavgadan uzak durmak, normal şartlar altında tarım toplumları için

daha önemli bir mevzu iken, neden aileyi daraltan ayrıntılı kurallar ve bu kuralların oluşturduğu büyük kavgalar oluşmuş? Yani kısacası madem bu konularda *extra large* olmak o kadar doğal, *daha doğal* hangi saikler insanı tek eşlilik gibi, evlilik gibi kurumlara zorlamış?

Sanırım bu soruların cevabını önümüzdeki elli yıl içinde alacağız. Bir yandan deneysel olarak, bu pazarlanan yeni cinsel ahlakın nasıl bir insan tipi ürettiğine dair bir fikrimiz olacak. Göreceğiz ne oluyor akıbeti. İkincisi teorik olarak, her amelin bir aksi olduğu gibi, bu *atalarımız yer içer sevişirdi* kafasının da aksini okuyacağız.

Dipnots

.. [1] Kitabın adını unutuyorum ama sayfa 21'deymiş, **Aşkınız Bol Olsun** isimli bir yazı <<http://kitap.eminresah.com/GeceDikilenAgac.epub>>__.

.. [2] Zeki insanların daha uzun süre bakir(e) kaldıklarına dair <http://www.wisebread.com/good-and-bad-habits-of-smart-people> gibi bir infografik gördüm ama aynı tabloda, zekilerin daha çok hap kullandığı da yazıyor. Artık nasıl okursanız.